

ΑΓΙΟΛΟΓΙΚΑ

Ο ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΕΝ ΤΗ ΥΜΝΟΓΡΑΦΙΑΙ

Ἀπὸ τῆς μαρτυρικῆς αὐτοῦ τελειώσεως ἐπὶ τῆς βασιλείας Μαξιμιανῶ (286-305) μέχρι τοῦ νῦν ὁ μεγαλομάρτυς Δημήτριος μεγάλης ἀξιοῦται τιμῆς καὶ εὐλαβείας ἐν τῷ χριστιανικῷ κόσμῳ. Τὸ σκληρὸν αὐτοῦ μαρτύριον, ἢ μετὰ πολλὰ ἔτη ὕστερον παραδόξως ἐπακολοθησασα τοῦ τιμίου αὐτοῦ σώματος εὗρεσις διὰ τοῦ Ἰλλυριοῦ Ὑπάρχου Λεοντίου, τὰ ἀπειροπληθῆ αὐτοῦ θαύματα τὰ γινόμενα ἐν τῇ πόλει τοῦ μαρτυρίου καὶ τῷ τόπῳ τῆς ταφῆς, ἐν Θεσσαλονίκῃ, τὰ μύρα τὰ ἐκ τοῦ σώματος αὐτοῦ ἀναπηγάζοντα, ὁ τάφος καὶ ὁ περιδόξος καὶ περιλάλητος αὐτοῦ ναός, αἱ παραδόσεις καὶ διαδόσεις περὶ τῶν τελουμένων ὑπ' αὐτοῦ τεραστίων, πάντα ταῦτα ἐμεγάλυναν τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἰς πᾶσαν τὴν γῆν καὶ κατέστησαν αὐτὸν τὸν δημοτικώτερον τῶν ἁγίων, εἰς τὴν χάριν καὶ βοήθειαν τοῦ ὁποίου κατέφευγον αἱ χριστιανικαὶ ψυχὰ ἐπιζητοῦσαι ἄνεσιν. Οἱ συμπολιταὶ αὐτοῦ Θεσσαλονικεῖς εἰς τὰς διαφόρους κατὰ τῆς πόλεως αὐτῶν βαρβαρικὰς ἐπιδρομάς, εἰς τοὺς κινδύνους, εἰς τὰς παντοίας συμφοράς, εἶχον προστάτην καὶ βοηθὸν τὸν μεγαλομάρτυρα ἔτοιμον, λυτρούμενον αὐτοὺς ἀπὸ παντὸς κακοῦ. Ἐξω ἀπὸ στόματος εἰς στόμα μεγαλόστομος ἢ φήμη διελάλει τὰ παράδοξα ἐν τάφῳ τελούμενα καὶ ἐφαιδρύνοντο τὰ πρόσωπα τῶν πιστῶν καὶ ἐμεγαλύνετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν τὴν ἐκκλησίαν ἔσω ἢ εὐλάβεια καὶ πίστις τῶν κατοίκων τῆς πόλεως ἐκόσμηε τὸν τάφον τοῦ μάρτυρος καὶ ἀνεστήλου μνημεῖον τῆς εὐσεβείας ἀοίδιμον καὶ περιβόητον, τὸν θαυμαστὸν ἐν πάσῃ τῇ γῆ ναόν βασιλεῖς καὶ ἄρχοντες γονυπετεῖς μετὰ δώρων προστρέχοντες ἐξητοῦντο θερμῶς τὴν ἀντίληψιν τοῦ ἁγίου εἰς πᾶσαν συμφοράν. Χριστιανοὶ ἀπὸ περᾶτων τῆς γῆς κατελάμβανον τὸν τάφον τοῦ μάρτυρος καὶ καθηγίαζον τὰς ψυχὰς καὶ τὰ σώματα ἐκ τοῦ ἐκπεπομένου ἀπὸ τῆς σοροῦ αὐτοῦ μύρου· οἱ δὲ τῆς ἐκκλησίας τῶν Θεσσαλονικέων προκαθήμενοι ἅγιοι καὶ λόγιοι ἱεράρχαι, ὁ Εὐστάθιος, ὁ Συμεών, ὁ Παλαμᾶς Γρηγόριος καὶ ἄλλοι ὅσοι ἐκλείσαν τὸν ἀποστολικὸν τοῦτον θρόνον, διὰ λόγων καὶ ἐγκωμίων καὶ ὕμνων ἐκόσμησαν καὶ ἐλάμπρυναν τὴν μνήμην τοῦ μάρτυρος καὶ διελάλησαν ὅσα εἶδον καὶ ὅσα παρὰ τῶν παλαιῶν ἤκουσαν καὶ ἐκίνησαν εἰς ἐγκώμια καὶ ὕμνους τοὺς ποιητὰς καὶ ρήτορας καὶ ἀπετελέσθη οὕτω σὺν τῷ χρόνῳ μεγάλη καὶ πλουσία περὶ τὸν ἅγιον ρητορικὴ καὶ ποιητικὴ φιλολογία ἀξία πάσης προσοχῆς. Οἱ

πατέρες καὶ ποιηταὶ τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τῶν σφριζόμενων ὑπομνημάτων καὶ ἀπὸ τῶν διαλαλουμένων θαυμάτων ἐμπνεόμενοι καὶ πυρούμενοι ἐν εὐσεβεῖ ἐξάρσει ἐξύμνησαν τὴν χάριν τοῦ διατρυτοῦ μαρτυρικοῦ σώματος καὶ ἐχάραραξαν ὑψηλὰς ᾠδὰς εἰς τὸν συμπαθέστατον μάρτυρα. Τὰ χρυσὰ τῆς Ἐκκλησίας στόματα ἐκινήθησαν εἰς ἕμνους καὶ ἐδοιοῦντο ἐκ συντριβῆς αἱ καρδίαι τῶν πιστῶν. Ἀπὸ τοῦ Βυζαντίου ὁ Ρωμανός¹, ὁ πατριάρχης Γερμανός, ὁ αυτοκράτωρ Λέων ὁ Σοφὸς καὶ Κωνσταντῖνος ὁ Πορφυρογέννητος, οἱ πατριάρχαι Ἰσίδωρος καὶ Φιλόθεος (οἱ Θεσσαλονικεῖς), Ἰωσήφ ὁ ὑμνογράφος, ὁ Βυζάντιος, ὁ Ἀνατόλιος, ὁ Εὐχαΐτων Ἰωάννης, ὁ Σκυλίτζης Γεώργιος, ὁ Πλανούδης Μάξιμος, οἱ ποιηταὶ Στουδίται ἔπαλλον τὰ τρόπαια τοῦ ἐνδόξου μάρτυρος. Ἀπὸ τῆς Παλαιστίνης ὁ Θεοφάνης καὶ ὁ Σαβαΐτης Στέφανος, ἀπὸ τῆς Σικελίας ὁ Σικελιώτης Γεώργιος, ἀπὸ τοῦ Ἁγίου Ὁρους ὁ Κουκουζέλης ἐμεγάλυναν διὰ τῶν ἕμνων τὸν περιβόητον. Ἐν Θεσσαλονικῇ οἱ ἀρχιεπίσκοποι Εὐστάθιος καὶ Ἰωσήφ καὶ Συμεών, ὁ χαρτοφύλαξ Σταυράκιος καὶ ἄλλοι αὐτόπται καὶ μάρτυρες τῶν τελουμένων ἐξαισιῶν ὑπὸ τοῦ ἁγίου ἐν τῇ πόλει αὐτῶν ἐξύμνησαν μεγαληγόρως αὐτὰ καὶ κατηρτίσθη οὕτω διὰ τῶν αἰῶνων εὐρὺς ποιητικὸς κύκλος πολλοῦ λόγου ἄξιος. Εἰς τὰ μέχρι τοῦδε ἄγνωστα ἔργα τῶν ἐξονομασθέντων ἀνωτέρω ποιητῶν ἐξυμνεῖται ὡς ἀθλοφόρος καὶ ἀθλητῶν ἀκρότης, σημειοφόρος ἐμπρέπων μαρτυρικαῖς καλλοναῖς, κλέος μαρτύρων καὶ ὄραϊσμα, στρατιώτης τῆς ἀληθείας κραταῖος καὶ ἀήτητος, ὀπλίτης εὐσεβείας τὸ δυσσεβὲς καθελὼν τοῦ τυράννου, πύργος Θεσσαλονικῆς ὁ ἀπόρητος, στῦλος τῆς Ἐκκλησίας ἀσάλευτος, ἀστὴρ φωτεινότητας καταλαμπρύνων τὴν ὑψηλίον, ἥλιος μέγας καὶ φωταυγῆς καὶ ὑπέρφωτος ἐκπέμπων αὐγὰς τῶν θαυμάτων εἰς τῆς γῆς τὰ πέρατα, διδάσκαλος θεοσεβείας, στήλη στηλιτεύουσα εὐθαρσῶς τὰ πονηρά, φωστὴρ λογικὸς τῆς εὐσεβείας, στόμα Χριστοῦ ἅγιον, στόμα χρυσαυγέστατον τῆς σοφίας τοῦ Θεοῦ, κήρυξ τῶν δογμάτων τῆς εὐσεβείας, ποταμὸς πληρούμενος τῶν ναμάτων τοῦ πνεύματος, προστάτης θερμὸς τῶν ἐν ἀνάγκαις καὶ θλίψεσιν, ἄνθος τερπνότατον καὶ ἀμάραντον μαρτυρικῶν κοιλάδων, στέλεχος μετάρσιον τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, κλῆμα τοῦ Χριστοῦ πολύφορον, κλάδος τῆς Θεσσαλίας ἡδὺς καὶ εὐθαλέστατος, ἄμπελος κυπρίζουσα, ῥόδον μυρίπνουν, φοῖνιξ ὑψίκομος, νεανίας τερπνὸς καὶ πάγκαλος, στέφανος χρυσοῦς Θεσσαλονικῆς ἐκ πολυχρῶων λίθων, κλάδος εὐγενῆς τῶν Μακεδόνων, λειμὼν εὐωδιάζων τῶν ἱαμάτων τὰ χαρίσματα, θησαυρὸς χαρισμάτων Χριστοῦ πολυτίμητος, βίβλος ζῶσα Θεοῦ λαλοῦσα τὰ χρηστά, παρθενίας ἔμψυχον ἄγαλμα, στήλη τοῦ μαρτυρίου ἠλειμ-

¹ Κοντάκιον τοῦ Ρωμανοῦ πληρὲς εἰς τὸν ἅγιον Δημήτριον ἀφίεται εἰς τὸν Πατριάρχον κώδ. 213 φ. 17 - 19. Τέσσαρας δὲ μόνον αὐτοῦ στροφὰς ἐξέδωκεν ὁ Μ a a s ἐν Byz. Zeitschrift 1906 σ. 20.

μένη δι' ἀγώνων μαρτυρικῶν, μυροβλύτης, μυρορροάς, μυροθήκη τοῦ νοη-
τοῦ μύρου, ὄνομα μέγα καὶ θαυμαστόν ἐν πάσῃ τῇ γῆ.

Εἰς ἐξύμνησιν τοῦ μεγάλου καὶ θαυμαστοῦ τούτου ὀνόματος οἱ ποιηταὶ
πάσης ἐποχῆς καὶ παντὸς τόπου ἠντρέπισαν τοὺς αὐλοὺς αὐτῶν καὶ παρέδω-
καν εἰς ἡμᾶς τὰ γεννήματα τῆς μούσης των, θησαυρὸν πνευματικὸν σημαν-
τικὸν ἐσκορπισμένον καὶ ἀφανῆ εἰς τὰς Βιβλιοθήκας τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς
Δύσεως. Καὶ τοῦτον τὸν πολύτιμον θησαυρὸν τῆς προγονικῆς σοφίας ἐθεώ-
ρησα καθῆκον ἱερὸν νὰ περισυλλέξω, τὸ μὲν διὰ τὰς πολυειδεῖς πληροφορίας
τὰς διεσπαρμένας εἰς τὰ ποιητικὰ ταῦτα μνημεῖα καὶ ἀφορώσας τὸ μαρτύριον
καὶ τὰ γενόμενα ὑπὸ τοῦ μεγαλομάρτυρος θαύματα, τὸ δὲ διὰ τὴν φιλολογι-
κὴν αὐτῶν ἀξίαν, ὡς ἔργα γνωστῶν καὶ δοκίμων ποιητῶν καὶ συγγραφέων,
οἱοὶ οἱ ἀνωτέρω μνημονευθέντες, καὶ τόσων ἄλλων ἀγνωστων, τῶν ὁποίων
τὰ ἔργα ἀνωνύμως περιεσώθησαν. Ἐν τῇ καταρτισθείσῃ συλλογῇ μου, ἣ
ὁποία περικλείει εἰς 30 τόμους τὰ εὐρεθέντα ἀγνωστα ἔργα τῶν ποιητῶν τῆς
Ἐκκλησίας, ἣ ἀφορῶσα τὸν μεγαλομάρτυρα Δημήτριον ποίησις εἶναι ἀρκούν-
τως πλουσία κατὰ ποσὸν καὶ ποιόν, ὡς μαρτυρεῖ ὁ κατωτέρω κατάλογος τῶν
σχετικῶν ποιημάτων, τῶν ὁποίων σημειοῦνται μόνον αἱ ἀρχαὶ καὶ ἡ τούτων
προέλευσις ὑποδηλουμένη κάτωθεν δι' ἀριθμοῦ δηλωτικοῦ τοῦ κώδικος τῆς
Βιβλιοθήκης, ἐξ ἧς ταῦτα συνελέγησαν. Ἡ ἀναγραφὴ αὕτη περιλαμβάνει
μόνον τὴν ἀγνωστον εἰς τὰ λειτουργικὰ βιβλία ποίησιν· ὅπου δέ τινα τούτων
ἐξεδόθησαν εἰς θρησκευτικὰ περιοδικὰ σημειοῦται πρὸς πληρῆ γνῶσιν τῶν
πραγμάτων. Εἰς τὸν κατάλογον τοῦτον δὲν περιλαμβάνεται ἡ προεόρτιος
ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Δημητρίου, ἣ συνταχθεῖσα καὶ καθιερωθεῖσα ὑπὸ
Συμεῶν τοῦ Θεσσαλονίκης πρὸς τιμὴν τοῦ μάρτυρος. Ταύτην διὰ τὴν προέ-
λευσιν αὐτῆς καὶ διὰ τὴν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Συμεῶν συνήθειαν, νὰ ἐορ-
τάζηται δηλονότι δι' ἰδιαιτέρας Ἀκολουθίας ὁ ἅγιος τὴν παραμονὴν τῆς
ἐορτῆς αὐτοῦ (ἦτοι τὴν 25 Ὀκτωβρίου), ἥτις συνήθεια μετὰ τῆς Ἀκολου-
θίας ἐξέπεσαν, δημοσιεύω ἐν τέλει μετὰ τοῦ συνταχθέντος ὑπὸ Εὐσταθίου
Θεσσαλονίκης ἐπὶ τῇ ἐορτῇ τοῦ μάρτυρος Ἰδιομέλου, ὅστις βεβαίως καὶ ἄλλα
ἄσματα ἐπὶ τῇ ἐορτῇ ἐποίησεν ἀτυχῶς μὴ εὐρεθέντα ἢ ἀνωνύμως φερόμενα.

Ἐν τῇ ἐν λόγῳ προεορτίῳ Ἀκολουθίᾳ τοῦ Θεσσαλονίκης Συμεῶν ἀνα-
γράφεται νέα πληροφορία τέως ἀγνωστος ἀφορῶσα τὸν τόπον τῆς ταφῆς
τοῦ μεγαλομάρτυρος, περὶ τῆς ὁποίας οὐδεμία τῶν γνωστῶν πηγῶν μνεῖαν
ποιεῖται. Γνωρίζομεν ἐκ τῶν περισωθέντων ὑπομνημάτων ὅτι ὁ φόνος τοῦ
ἁγίου Δημητρίου ἔλαβε χώραν εἰς τὰς τοῦ δημοσίου λουτροῦ καμάρας τοῦ
γειτονούντος εἰς τὸ στάδιον, ὅπου ἐφρουρεῖτο ὁ ἅγιος κατὰ προσταγὴν τοῦ
Μαξιμιανοῦ· «ἐκέλευσεν (ὁ βασιλεὺς) ἐν αὐτοῖς οἷς ἐφυλάττετο καμινίαις
λόγχαις κατασφαγῆναι». Ἄλλ' ὁ Συμεῶν, ἀγνωστον ποῖαν ἀκολουθῶν παρὰ-
δοσιν, λέγει ὅτι ὁ μάρτυς λογχευθεὶς καὶ τελειωθείς ἐρρήφθη εἰς φρέαρ. Ἴδου
αἱ λέξεις του: «Μνήμα σὸν ἀπεδείχθη καὶ τάφος σου τὸ φρέαρ ᾧ ἐρρήφθης».

(Κανόνος ᾠδὴ γ' τροπ. δ'). Καὶ πάλιν ἐν τῷ κοντακίῳ (στίχ. 171) «ριφθεις δὲ νεκρὸς τῷ φρέατι συγκέκλεισαι» (ἴδ. καὶ στίχ. 126). Ἡ τοιαύτη εἶδησις εἶναι παράδοξος καὶ ἄγνωστος, διότι οὐδεὶς τῶν ἀρχαιοτέρων ὑπομνηματιστῶν καὶ ποιητῶν ὑπαινίσσεται κἄν τοῦτο, οὐδ' αὐτὸς ὁ Σταυράκιος ὁ συναγωγῶν ἐπὶ τὸ αὐτὸ πάσας τὰς περὶ τοῦ μάρτυρος παραδόσεις καὶ ἐμπεριστατωμένως εἰς τὸν λόγον αὐτοῦ¹ τὰ κατ' αὐτὸν διεξελθῶν ἀναφέρει τοιοῦτόν τι. Ὁ Ὑπαρχος Λεόντιος τὸ τοῦ ἁγίου λείψανον εὑρε «ὑπὸ γῆν κείμενον» καὶ παρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ ἐπιστρέφων εἰς τὰ ἴδια τὴν χλαμύδα αὐτοῦ πεφοινγμένην ἐκ τῶν ἁγίων αἱμάτων καὶ τὴν ζώνην καὶ μέρος τῶν λειψάνων αὐτοῦ, ὅπερ δὲν θὰ ἦτο δυνατόν, ἂν τὸ σῶμα ἦν ἐξοριμμένον εἰς φρέαρ. Καὶ ὁ Σταυράκιος τὴν παράδοσιν τῶν ἀρχαίων ὑπομνημάτων ἀκολουθῶν λέγει «ἦν μὲν τὸ ἱερώτατον ἐκεῖνο σῶμα τοῦ μάρτυρος περὶ τὰς τοῦ λουτροῦ στοάς, ὅπου δῆτα καὶ τὸ μαρτυρικὸν ἔμφρουρος ὧν διήνησε στάδιον κείμενον κατὰ γῆς τοῖς εὐσεβέσι κρυπτόμενον, τοῖς χριστιανύμοις κατορυπτόμενον, ὡς μὴ δοθεῖν τὸ ἅγιον τοῖς κυσί, μηδὲ τοῖς χοίροις ὁ πολύτιμος μάργαρος». (Κῶδ. Ἐθν. Βιβλ. Παρισίων Coislín 146 φ. 10^α). Πιστεύει δὲ καὶ ὁ τὴν ἄλωσιν² τῆς Θεσσαλονίκης (1430) ἐπιζήσας Συμεὼν, ὅτι τὸ σῶμα τοῦ ἁγίου ἐτηρεῖτο ἀκόμη εἰς τὰς ἡμέρας αὐτοῦ ἀφθαρτον «ἐν τῷ μικρῷ τάφῳ» (Στίχ. 366) «Ὀλβιος τάφος ὄντως ὁ σός, ὦ Δημήτριε, ὁ νεκρὸν σου ἀφθαρτον πλουτῶν» (ἴδ. στίχ. 392 καὶ 208, 305, 321). Ὡς μόνον παραμύθημα διὰ τὴν ἐπελθούσαν συμφορὰν παρέμεινεν εἰς τοὺς χριστιανούς ὁ τάφος καὶ ὁ ναὸς τοῦ μεγαλομάρτυρος. Ἐκ τοῦ τάφου δὲ τοῦ ἁγίου ἀρνούμενος παρηγορίαν παρεμύθει ὁ Συμεὼν τοὺς ὑποδουλωθέντας εἰς τοὺς κατακτητὰς κατοίκους τῆς πόλεως διὰ τῶν ἑξῆς συγκινητικῶν λέξεων ὡς ἀπὸ μέρους τοῦ μάρτυρος: «Μὴ ἀνιώ, ὦ πατρίς μου, ὑπαχθεῖσα τυράννοις, ὧν δι' ἐμοῦ ἀπαλλαγὴν εὑρεῖν ἐπιζητεῖς· ἐκλυτρώσομαι γὰρ καὶ νῦν ἐκ θλίψεων καὶ πληρώσω παντοίων ἐνθέων ἀγαθῶν καὶ φυλάξω καὶ σώσω, λέγει Δημήτριος». (Κανόνος ᾠδὴ θ' τροπ. α' κ. ε.)³.

¹ Ὁ λόγος οὗτος πλήρως εὐρηται ἐν τῇ Ἐθνικῇ Βιβλιοθ. Παρισίων ὑπ' ἀριθ. 146 Coislín καὶ ἐπιγράφεται: «Τοῦ μακαριωτάτου χαρτοφύλακος Θεσσαλονίκης κυροῦ Ἰωάννου τοῦ Σταυρακίου, Λόγος εἰς τὰ θαύματα τοῦ πανενδόξου μεγαλομάρτυρος Δημητρίου».

² Τὸ ἔτος τῆς ἀλώσεως τῆς Θεσσαλονίκης ὑπὸ τῶν Τούρκων σημειοῦται ἐν τῷ Λαυριωτικῷ κῶδ. Η 35 φ. 182 οὕτως: «ἔτους 793^η (1430) τῇ κθ' τοῦ μαρτίου μηνὸς τῇ Ε' ἑβδομάδι τῆς ἁγίας τεσσαρακοστῆς, ἡμέρα Τετάρτη ὥρα τῆς ἡμέρας... ἡγουμενεύοντος Μαλαχίου ἱερομονάχου εἰς τὴν Λαύραν ἐπῆραν οἱ ἄθιοι Τούρκοι τὴν Θεσσαλονικίαν». (Σωφρονίου Ἐπιστρατιάδου, Ἀγιορειτικῶν κωδικῶν σημειώματα ἐν «Γρηγορίῳ Παλαμᾷ» τ. Α' σ. 763). Ἄλλο σημείωμα ἐν ἑτέρῳ Λαυριωτικῷ κῶδ. Ω 24 (ἐν τέλει) τὴν ἄλωσιν τῆς Θεσσαλονίκης ὀρίζει κατὰ τὸ 1427 (ἐνθ' ἄνωτ. σ. 424), ὅπερ δὲν εἶνε ἀκριβές.

³ Ἐκ τοῦ κανόνος τούτου τοῦ Συμεὼν δηλὸν γίνεται ὅτι ὁ Συμεὼν ἐπέζησε τὴν ἄλωσιν τῆς πόλεως καὶ ἐθρήνησε μετὰ τῶν κατοίκων τὴν συμφορὰν. Ὡστε τὸ ἔτος τοῦ θανάτου τοῦ Συμεὼν δέον νὰ ὀρισθῇ μετὰ τὸ 1430 καὶ οὐχὶ τὸ 1429, ὡς θέλει ὁ L. Petit (ἴδ. Le Synodicon de Thessalonique ἐν Echos d'Orient ἔτος 18 (1918) σ. 254).

Ἄξιον προσοχῆς εἶναι καὶ τοῦτο ὅτι εἰς τοὺς ἀρχαίους ποιητὰς ἢ περὶ τῶν μύρων τῶν ἔξερχομένων ἐκ τοῦ τάφου τοῦ μάρτυρος παράδοσις εἶναι ὄλως ἄγνωστος· οὐδεὶς καλεῖ τοῦτον μυροβλύτην, οὐδὲ κἄν θπαινίσσονται τὴν τοιαύτην θαυματουργικὴν τοῦ τάφου ἐνέργειαν, πρᾶγμα ἐξαισίον, τὸ ὁποῖον ἀναμφιβόλως μεγαλοστόμως θὰ διεσάλπιζον. Ἀπλῶς μόνον λέγουσιν ὅτι χάρις πηγάζει ἐκ τῆς σοροῦ αὐτοῦ καὶ ἀξιοῦνται οἱ πιστοὶ τῶν ἱαμάτων τὰ χαρίσματα. Περὶ μύρων, καὶ τόσης μάλιστα ἀφθονίας, οὐδεὶς λόγος· μόνον οἱ μεταγενέστεροι ποιηταὶ Ἰωάννης ὁ Σταυράκιος, Γεώργιος ὁ Σκυλίτζης, Συμεὼν ὁ Θεσσαλονίκης καὶ ὅσοι τοιοῦτοι ἄγνωστοι ὡς κεφάλαιον τῶν θαυμάτων καὶ τῶν πάντων ἐξαισιώτερον ἐξαιροῦσι τὴν ὡς ποταμὸν ἐκροὴν ἐκ τοῦ τάφου τοῦ μύρου· οὔτε ὁ Ρωμανός, οὔτε ὁ Θεοφάνης, οὔτε Στέφανος ὁ Σαβαΐτης, οὔτε ὁ πατριάρχης Γερμανός, οὔτε ὁ Σικελιώτης Γεώργιος, οὔτε Ἰωσήφ ὁ ὑμνογράφος, οὔτε ὁ Βυζάντιος, οὔτε ὁ Ἀνατόλιος, ἀλλ' οὐδὲ ὁ Θεσσαλονίκης Εὐστάθιος, θπαινίσσονται κἄν τὴν διὰ μύρων θαυματουργίαν· θαύματα μόνον καὶ μαρτυρικὰ ἐξυμνοῦσι παλαιάσματα καὶ πλεον οὐδέν. Ἡ σιωπὴ τῶν ἀνωτέρω ποιητῶν ἐπὶ κεφαλαϊώδους θαύματος, τὸ ὁποῖον οἱ μετὰ ταῦτα συγκινητικῶς ἐξαιροῦσι καὶ ἰδίᾳ οἱ Θεσσαλονικεῖς ποιηταὶ, οἱ τὰς πηγὰς τῶν μύρων πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχοντες, μαρτυρεῖ ὅτι ἢ τοῦ μύρου ἐκροὴ ἐγένετο εἰς χρόνους μεταγενεστέρους — καὶ πρῶτος τοιοῦτόν τι κατὰ τὸν δέκατον αἰῶνα ἀναφέρει ὁ ἱστορικὸς Καμενιάτης — διαρκοῦσα μέχρι τῶν χρόνων τῆς ἀλώσεως τῆς Θεσσαλονίκης ὑπὸ τῶν Τούρκων, ὡς ἐπιβεβαιοῖ τοῦτο ὁ κατωτέρω Κανὼν τοῦ Θεσσαλονίκης Συμεὼν.

Ἡ ἐκ τῶν διαφόρων Βιβλιοθηκῶν ἐπισυναχθεῖσα καὶ τὸν μεγαλομάρτυρα Δημήτριον ἀφορῶσα ὑμνογραφία εἶναι ἢ ἀκόλουθος:

Εἰς τὸν Ἑσπερινὸν

Στιχηρὰ

Ἦχος δ'. ὡς γενναῖον ἐν μάρτυσιν

- 1 Ἀθλικοῖς στρατηγήμασιν ἀριστεύσας Δημήτριε...
- 2 Ποταμοὶ τῶν θαυμάτων σου ὑπερβλύζουσιν ἔνδοξε...
- 3 Ὡσπερ λίθοις τιμίσις σε τοῖς ποικίλοις χαρίσμασι...

(Κῶδ. 1619 φ. 121 Παρ.)¹.

¹ Αἱ εἰς τὸ τέλος ἐκάστου κώδικος συγκεκοιμμένοι λέξεις δηλοῦσι τὸ ὄνομα τῆς Βιβλιοθήκης, ἐν ἣ εὑρηται· οὕτω:

Παρ. = Παρισίων Ἑθνικῆς Βιβλιοθήκης.

Λαύρ. = Λαύρας (ἐν Ἀγίῳ Ὄρει).

Βατ. = Βατοπεδίου.

Καυσοκ. = Καυσοκαλυβίων (ἐν Ἀγίῳ Ὄρει). Οἱ κώδικες οὗτοι τῶν Καυσοκαλυβίων ἀπρητίσθησαν ὑπὸ τοῦ πνευματικοῦ Χαρίτωνος τοῦ ἐκ Τρικκάλων (+ 1906). Ὁ λόγιος

- 4 Λογγευθεὶς τὸν πολέμιον σοῦ ταῖς λόγχαις κατέτρωσας...
 5 Ποταμὸν σε πληρούμενον τῶν ναμάτων τοῦ πνεύματος...
 6 Ὡς ἀστήρ φαινότατος ἐπὶ γῆς ἀναδέδειξαι...

(Καυσοκ. Θ 77 φ. 321 Λαύρ. 1130 φ. 183 Βατ.)

Ἄλλα

Ἦχος α'. τῶν οὐρανίων ταγμάτων

- 7 Τὸν θεῖον ὄντως ὀπλίτην καὶ μιμητὴν τοῦ Χριστοῦ...
 8 Χαίρει πληθὺς τῶν ἀγγέλων καὶ ἀθλητῶν οἱ χοροὶ...
 9 Καὶ οἱ ποθοῦντές σε μαρτυρὸν χαίρομεν πνεύματι...
 10 Τὸν στρατιώτην Κυρίου καὶ θεῖον μάρτυρα...

(Καυσοκ. Θ 77 φ. 292 Λαύρ.)

- 11 Τῇ παμφαεῖ πανηγύρει τοῦ Χριστομάρτυρος...
 12 Ὡς εὐσεβείας ὀπλίτης καὶ στρατιώτης Χριστοῦ...

(Θ 32 φ. 55 β Λαύρ.)

- 13 Τὴν τῶν λειψάνων σου θήκην Θεσσαλονίκη τιμᾶ...
 14 Θεσσαλονίκη σε ἔχει πύργον ἀπόρθητον...

(E 152 φ. 98 Δαύρ.)

- 15 Θεσσαλονίκη χορεύει ἐπὶ τῇ μνήμῃ σου...
 16 Δεῦτε πιστοὶ συνελθόντες ἀνευφημήσωμεν...

(Θ 77 φ. 292 Λαύρ.)

Ἄλλα

Ἦχος α'. Ὡ τοῦ παραδόξου

- 17 Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος Δημητρίου ψυχῆ...
 18 Βαβαὶ τῶν σῶν μεγαλείων σοφέ! τοῦ τυράννου θράσος...
 19 Τὴν σὴν δοξάζουσι κοίμησιν οὐρανῶν τὰ πλήθη...
 20 Τοῦ θείου μύρου σου πάντιμε ἡ ὁσμὴ ἐξῆλθεν...

(Καυσοκ.)

οὗτος μοναχός, ὁ ἐν τῇ μονῇ τῶν Μετεώρων τὸ πρῶτον μονάσας καὶ ἐκεῖ μοναχός γενόμενος, εἶτα καὶ ἐν τῷ Σινῶ διατρέψας ἀντέγραψεν ἐξ ἀρχαίων κωδίκων πλείστας ἀνεκδότους Ἀκολουθίας ἐκ τῶν δύο ἀνωτέρω μονῶν καὶ κατήρτισε συλλογὴν σπουδαιότητην ἐκκλησιαστικῶν ὕμνων, τὴν ὁποῖαν ἐπλούτισεν ἐξ ἀντιγραφῆς ἄλλων τοιούτων ἀπὸ ἀρχαίους Ἀγιορειτικὸς κώδικας. Ἐκ τῆς συλλογῆς ταύτης ὁ ὑποτακτικὸς αὐτοῦ ἱερομόναχος Μεθόδιος ἀντέγραψε (τῷ 1893) τὰ πλείστα εἰς δύο τόμους ἀποκειμένους νῦν ἐν τῇ Μεγίστῃ Λαύρᾳ, τοὺς ὁποίους εἶχον ἐν τῷ ὄψιν καὶ ὀνομάζομεν κώδ. Καυσοκαλυβίων. Τὴν ἄλλην συλλογὴν τοῦ πνευματικοῦ Χαρίτωνος μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ οἱ ὑποτακτικοὶ αὐτοῦ μετέφερον ἐκ τοῦ Σπηλαίου τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου, εἰς ὃ ἤσκησεν καὶ ἀπέθανεν ὁ Χαρίτων, εἰς τὴν Καλύβην, τὴν ὁποῖαν ἔκτισαν ἐν Καυσοκαλυβίους ἐπ' ὀνόματι τοῦ «Ἀκαθίστου ὕμνου» ὁ δὲ γέρον Ἀθανάσιος ὁ τῆς Καλύβης προϊστάμενος ἐδῶρθε πάντα τὰ βιβλία τῆς Καλύβης ἐντυπα καὶ χειρόγραφα, εἰς 422 σῶματα ἀνερχόμενα, τὴν 4 Μαΐου τοῦ 1931 εἰς τὸ Κυριακὸν τῆς Σκέτης Καυσοκαλυβίων «Ἁγία Γριάς», τῆς ὁποίας νῦν θεωροῦνται κτῆμα.

Ἄλλα

Ἦχος β'. ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου σε
Ποίημα Συμεὼν Θεσσαλονίκης

- 21 Λάμπεις τῇ πατρίδι σου αἰεὶ ἔνδοξε Δημήτριε μάρτυς...
22 Μάρτυς ἀθλοφόρε τοῦ Χριστοῦ θαύμασιν ἀστράπτεις τῷ κόσμῳ...
23 Λόγγαις ἐκεντήθης τὴν πλευρὰν διὰ τὸν νυγέντα σωτήρα...

(Κανσοκ. Θ 32 φ. 54 Λαύρ. 1130 φ. 162 Βατ).

Ἄλλα

Ἦχος β'. Ποίους εὐφημιῶν
Ποίημα Ἰωάννου Σταυρακίου

- 24 Πᾶσαν ἀντ' οὐδενὸς θέμενος...
25 Ποίοις οἱ εὐτελεῖς ὄμμασι...
26 Τίνα τὰ φοβερὰ ἄσματα...
27 Ποίοις οἱ γηγενεῖς χεῖλεσι...

(Κανσοκ. Θ 77 φ. 294 Λαύρ. 1131 φ. 237 Βατ. 175 μονῆς Παντοκράτορος (ἐν Ἀγίῳ Ὄρει).

- 28 Πάθος τὸ τοῦ λοιμοῦ ἔστησας...
29 Νόες οἱ τοῦ Θεοῦ βήματι...
30 Σκέπη Χριστιανῶν Δέσποινα...

(175 Μονῆς Παντοκράτορος· ἐδημοσιεύθησαν ἐκ τούτου τοῦ κώδ. ὑπὸ Ἀθανασίου Παντοκρατορινοῦ ἐν «Γρηγορίῳ Παλαμᾷ» τ. ΙΑ' σ. 372-373).

Ἄλλα

Ἦχος πλ. β'. Ὀλην ἀποθέμενοι

- 31 Ὅλος ἀνακείμενος τῷ παντεπόπτη Δεσπότῃ...
32 Χάρισμα ἐπλούτησας ἐκ δεξιᾶς τοῦ ἠψίστου...
33 Ὅλην ἀναθέμενος μετὰ Θεὸν τὴν ἐλπίδα...

(Κανσοκ.)

Ἄλλα

Ἦχος β'. Οἶκος τοῦ Ἐφραθά

- 34 Ἐχομέν σε πολλῶν δοτήρα χαρισμάτων...
35 Ἄσματα λιγυρὰ τῶν ἄθλων τοὺς ἐπαίνους...
36 Ρῦσαι παθῶν ψυχῆς καὶ σώματος εὐχαῖς σου...
37 Πόθῳ τῆς τριλαμποῦς θεότητος ταῖς λόγγαις...
38 Πάναγνε τὸν ἐκ σοῦ τεχθέντα Θεὸν Λόγον...

(Κανσοκ.)

- 39 Μύρον τὸ νοητὸν σέ, μάρτυς, καταθέλξαν...
40 Εὗγε τῆς καλλονῆς τοῦ μύρου τῆς σαρκός σου...
41 Εἰς βόθρον τὸν σατὰν ὃν ὤρυξέ σοι μάρτυς...
42 Μύρου τοῦ νοητοῦ ἀξία μυροθήκη...

(Θ 77 φ. 294 Λαύρ.)

Ἄλλο

Ἦχος πλ. δ'. Ὡ τοῦ παραδόξου

43 Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος ἢ δι' αἱμάτων βαφή...

(Θ 32 φ. 54 β Λαύρ.)

Ἰδιόμελα

Ἦχος πλ. α'.

Ποίημα Ἰωάννου Σταυρακίου

1 Ὅπου ἐπικληθήσῃ παμμέγιστε Δημήτριε...

(Κανσοκ. Θ 77 φ. 325 Λαύρ. 1129 φ. 198 Βατ. 175 Παντοκράτορος. Ἐξεδόθη ἐκ τοῦ τελευταίου τούτου κώδ. ὑπὸ Ἀθανασίου Παντοκρατορινοῦ ἐν «Γρηγορίῳ Παλαμῷ», ΙΑ' σ. 377).

Ἦχος πλ. α'. Πρὸς τὸ: Σαλπίσωμεν ἐν σάλπιγγι

Ποίημα Ἐῤσταθίου Θεσσαλονίκης

2 Συνδράμωμεν ἐν πίστει τε καὶ πόθῳ...

(Κανσοκ. Γ 86 φ. 38 β Λαύρ. 1130 φ. 164 Βατ.)

Ἦχος α'

Ποίημα Ἰωάννου Σταυρακίου

3 Τρισαρισεῦ ἀντιλήπτωρ ἡμῶν μεγαλόδοξε Δημήτριε...

(Κανσοκ. Θ 77 φ. 299 β Λαύρ. Δ 68 φ. 284 Λαύρ. 1129 φ. 195 Βατ. 175 Παντοκράτορος. Ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Ἀθ. Παντοκρατορινοῦ ἐνθ' ἄνωτ.)

Ἦχος δ'.

4 Τὸν τοῦ Χριστοῦ στρατηγέτην ἄριστον...

(Κανσοκ.)

Ἦχος πλ. δ'.

*Ποίημα Λέοντος τοῦ Σοφοῦ**τὸ δὲ μέλος τοῦ Γλυκέος*

5 Ὁ τῆς ἀληθείας ἀήτητος στρατιώτης ὁ μέγας μάρτυς...

(Δ 164 Λαύρ.)

Ἦχος δ'.

Ποίημα τοῦ Χρυσόφῃ

6 Τὸν στρατιώτην τὸν λαμπρὸν τοῦ πάντων βασιλέως...

(Δ 164 Λαύρ.)

Ἦχος...

Ποίημα Ἰωάννου τοῦ Κουκουζέλη

7 Κατὰ τὴν ἀσματοῖζουσαν τοῦ Σολομῶντος λύραν...

(Δ 164 Λαύρ.)

*Εἰς τὸν Ὁρθρον**Κάθισμα*

Ἦχος δ'. Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ σταυρῷ

1 Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγωνίσω...

(1619 φ. 121 Παρ.)

2 Ὁ τὸν Χριστὸν ἐν παρησίᾳ κηρύξας...

(Κανσοκ.)

Ἄλλο

Ἦχος δ'. Ἐπεφάνης σήμερον

3 Δημητρίου σήμερον τοῦ ἀθλοφόρου...

(267 σελ. 343 Παρ. 1130 φ. 166 Βατ.)

Ἄλλο

Ἦχος πλ. δ'. Τὴν σοφίαν τοῦ Λόγου

4 Τοῦ σταυροῦ τῇ δυνάμει κραταιωθείς...

(13 φ. 118^β Παρ.)

5 Τὰς βολὰς τῶν θαυμάτων ὡς ἀστραπὰς...

(Κανσοκ. Θ 77 φ. 304 Λαύρ. 1130 φ. 166 Βατ.)

Ἄλλο

Ἦχος πλ. α'. Τὸν συνάναρχον Λόγον

6 Τὴν σὴν μνήμην τελοῦντες ἀνευφημοῦμέν σε...

(Κανσοκ.)

Ἄλλο

Ἦχος γ'. Τὴν ὠραιότητα

7 Μίμησις μάρτυρος τιμὴ ἐπάξιος...

(Κανσοκ.)

Ἄλλο ὅμοιον

Ποίημα Ἰωάννου Σταυρακίου

8 Τὸν συμπαθέστατον Κυρίου μάρτυρα...

(175 Παντοκράτορος· ἐδημοσιεύθη ἐν Ἐρηγορίῳ Παλαμῆ· (ἐνθ' ἄνωτ.)

Ἄλλο ὅμοιον

τοῦ αὐτοῦ Σταυρακίου

9 Τεῖχος ἀπόρθητον μάρτυς πρεσβείαις σου...

(Θ 32 φ. 56^β Λαύρ. 175 Παντοκράτορος· ἐδημοσιεύθη ἐνθ' ἄνωτ.)

Ἄλλο

Ἦχος δ'. Κατεπλάγη Ἰωσήφ

10 Ὡς γενναῖον ἀθλητὴν καὶ στρατιώτην κραταῖον...

(Κανσοκ. Θ 77 φ. 329 Λαύρ. 1130 φ. 170 Βατ.)

Κοντάκιον αὐτόμελον

οὐ ἢ ἀκροστιχίς
«Στεφάνου τὸ ἔπος»

Ποίημα Στεφάνου τοῦ Σαβαΐτου

Ἦχος β

1 Τοῖς τῶν αἱμάτων σου ρεῖθροις Δημήτριε... (ἴδ. ἔντυπα)

Ὁ οἶκος

α' Σὺ εἶ τὸ φῶς τῶν ἐσκοτισμένων... (ἴδ. ἔντυπα)

β' Τρόποις ἐνθέων κατορθωμάτων...

γ' Ἐχων πολλὰ καὶ νῦν ρητορευῆσαι...

δ' Φράσαι τὰ σὰ τεράστια μάρτυς...

ε' Ἄγαν σπουδαῖος πρὸς περιστάσεις...

ς' Τοῦτον τὸν μέγαν πάντες ἐν ἕμνοις...

(Γ28 φ. 29 Λαύρ. 1041 φ. 40β Βατ. Ἐδημοσιεύθη ὑπ' ἐμοῦ ἐν τῇ «Νέα Σιών»
τ. ΚΘ (1934) σ. 125 - 128).

Κοντάκιον ἕτερον

Ποίημα Ἰωάννου Σταυρακίου

Ἦχος πλ. δ' τῇ ὑπερμάχῳ

2 Τῷ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ καὶ ἀντιλήπτορι...

Ὁ οἶκος

Ἄλλος ἥλιος ὄφθης οὐρανόθεν ἐκπέμπων...

(Κανσοκ. Θ 77 φ. 314β Λαύρ. 175 Παντοκράτορος. Ἐδημοσιεύθη ἐν «Γρηγορίῳ
Παλαμᾷ» ἐνθ' ἄνωτ. σ. 375).

Κοντάκιον ἕτερον

Ἦχος πλ. δ'. Τῇ ὑπερμάχῳ

(ὁμοιον τῷ ἀνωτέρῳ)

Ὁ οἶκος

Ἄναρχε Θεοῦ Λόγε ἰεσείαις τοῦ μάρτυρος...

(εἰς 24 στροφάς· εὐρηται ἐν ἰδίᾳ ἀγιορειτικῇ φυλλάδι)

Ὁ Κανὼν

Ποίημα Ἰωάννου Σταυρακίου

Χαρτοφύλακος Θεσσαλονίκης

Ἦχος α'. Ἀναστάσεως ἡμέρα

1 Ἀναστάσεως ἡμέρα Δημητρίου σφαγῆ...

(Κανσοκ. Θ 77 φ. 307 Λαύρ. 175 Παντοκράτορος. Ἐδημοσιεύθη ἐν «Γρηγορίῳ
Παλαμᾷ» ἐνθ' ἄνωτ. σ. 373).

Κανὼν ἕτερος

*Ποίημα τοῦ Πορφυρογεννήτου
κυροῦ Κωνσταντίνου*

Ἦχος β'. Δεῦτε λαοὶ

2 Ρεῖθρα ζωῆς ρέοντα ἐκ τῆς κοιλίας σου. . .

(1185 φ. 289 Λαύρ. 1131 φ. 248 Βατ. Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ Σπυρίδωνος Λαυριώτου ἐν «Γρηγορίῳ Παλαμᾷ» τ. Η' σ. 260.

Κανὼν ἕτερος

Ποίημα Θεοφάνους

Ἦχος γ'. Ἄσωμεν τῷ Κυρίῳ

3 Τὸν λογικὸν φωστῆρα τῆς εὐσεβείας πάντες. . .

(Δ14 φ. 6 Λαύρ.)

Κανὼν ἕτερος, οὗ ἡ ἀκροστιχίς

«Δημητρίου με τὸ σθένος φυλαττέτω»

Ποίημα Θεοφάνους

Ἦχος δ'. Θαλάσσης τὸ ἐρυθραῖον

4 Δοξάσας τοῖς τῆς σαρκός σου μέλεσι τὸν ποιητήν. . .

(155 φ. 30 Λαύρ. Δ. α. XIII Κρυπτοφέρρης. Ἐδημοσιεύθη μετὰ πολλῶν σφαλμάτων ἐν «Γρηγορίῳ Παλαμᾷ» ἐνθ' ἄνωτ.)

Κανὼν ἕτερος, οὗ ἡ ἀκροστιχίς

«Κατάρχομαί σοι μάρτυς ὕμνον ἐκ πόθου»

Ἦχος πλ. β'. Κύματι θαλάσσης

5 Κύριε Θεέ μου ὁ μάρτυσι σθένος ὀρέξας πρότερον. . .

(155 φ. 26 Λαύρ. 1130 φ. 167 Βατ. Ἐδημοσιεύθη ἐν «Γρηγορίῳ Παλαμᾷ» ἐνθ' ἄνωτ. σ. 162).

Κανὼν ἕτερος

Ἦχος πλ. β'. Κύματι θαλάσσης

6 Χάριν μοι πλουσίαν θεόθεν βραβεύοις ταῖς ἱεσείαις σου. . .

(E152 φ. 100^β Λαύρ.)

Κανὼν ἕτερος, οὗ ἡ ἀκροστιχίς

«Μύρου γεραίρω τὴν χάριν Δημητρίου Γεώργιος Σκυλίτζης»

Ποίημα Γεωργίου Σκυλίτζη

Ἦχος πλ. δ'. Ἀρματηλάτην Φαραῶ

7 Μύρου εὐώδους καὶ σεπτοῦ Δημήτριε ἠνεωγμένη πηγὴ. . .

(Θ77 φ. 325^β Λαύρ. 1130 φ. 167 Βατ. 1129 φ. 199 Βατ. 1126 φ. 254 Βατ. Ἐδημοσιεύθη δις ἐν «Γρηγορίῳ Παλαμᾷ» τ. Η' σ. 263 ὑπὸ Σπυρίδωνος Λαυριώτου καὶ τ. ΙΑ' σ. 378 ὑπὸ Ἀθανασίου Παντοκράτοριου).

Κανὼν ἕτερος

Ἦχος πλ. δ'. Ἀρματηλάτην Φαραὼ

8 Ἱερωτάτην ἑορτὴν γηθόμενοι νῦν συστησώμεθα...

(Θ86 φ. 248 Λαύρ.)

Κανὼν ἕτερος

Ποίημα Ἰωσήφ

Ἦχος β'. Δεῦτε λαοὶ

9 Τῷ βασιλεῖ τῶν οὐρανίων δυνάμεων...

(Γ21 φ. 25 β Λαύρ.)

Κανὼν ἕτερος

Ποίημα Ἰωσήφ

Ἦχος γ'. Ὅ τὰ ὕδατα πάλοι

10 Τῷ φωτὶ τῷ μεγάλῳ πεφωτισμένος Δημήτριε...

(Ε118 Λαύρ. Γ21 φ. 74 Λαύρ.)

Κανὼν ἕτερος

Ποίημα Ἰωσήφ

Ἦχος δ'. Τριστάτας κραταιοὺς

11 Τῷ θρόνῳ παρεστῶς τῆς ἁγίας Τριάδος...

(Γ21 φ. 42 Λαύρ. (μόνον ἢ α' καὶ γ' φῶδῃ· αἱ λοιπαὶ ἐξέπεσον).)

Κανὼν ἕτερος, οὗ ἡ ἀκροστιχίς

«Ἐκτιν δέχοιο τήνδε τὴν φῶδὴν μάκαρ Ἰωσήφ»

Ποίημα Ἰωσήφ

Ἦχος πλ. β'. Ὡς ἐν ἡπίερω

12 Ἐν εὐφροσύνῃ παμμάκαρ...

(Κῶδ. 362 Ἱεροσολύμων. Ἰδ. Κεραμείως, Ἱεροσολ. Βιβλιοθ. Β, 477).

Κανὼν ἕτερος, οὗ ἡ ἀκροστιχίς

«Τὴν ὀγδόην δέησιν ὦ μάρτυς δέχου Ἰωσήφ»

Ποίημα Ἰωσήφ

13 Τῷ ἕρωτι μάκαρ...

(1009 φ. 244 Βατ. Δ. α. II Κρυπτοφέρρης)

Κανὼν ἕτερος, οὗ ἡ ἀκροστιχίς

14 «Ἄθλους ἀνυμνῶ μάρτυρος στεφηφόρου· ὁ ὕμνος Ἰωάννου...»

Ποίημα Ἰωάννου Ἐνχαΐτων

τοῦ Μανρόποδος

(138 φ. 321 Palatinus gr.)

Κανὼν ἕτερος, οὗ ἡ ἀκροστιχίς

15 «Λαμπρῶς γεραίρω τὴν χάριν Δημητρίου ἐγὼ δ' Ἰωάννης»

Ποίημα Ἰωάννου Ἐρχαΐτων

(138 φ. 322 Palatinus gr.)

Κανὼν ἕτερος, οὗ ἡ ἀκροστιχίς

16 «Ἀθλοφόρον Δημήτριον ἄσμασι Μάξιμος ἑμνῶ...»

Ποίημα Μαξίμου τοῦ Πλανούδη

(141 φ. 136 Palatinus gr.)

Ἐξαποστειλάριον

τοῖς μαθηταῖς συνέλθωμεν

1 Τὸ τοῦ Χριστοῦ σωτήριον ἐκμιμούμενος πάθος...

(267 σ. 347 Παρ.)

2 Θεογεννήτορ Πάναγκε τῶν ἀγγέλων ἡ δόξα...

(Ἔνθ' ἀνωτ.)

Ἄλλο

Φῶς ἀναλλοίωτον Λόγε

3 Ἐν τῷ σταυρῷ καθοπλίσας τὸν Νέστορα δι' ἐκείνου...

(Κανσοκ. Θ 77 φ. 320 β Λαύρ. 1130 φ. 180 Βατ.)

Ἄλλο

Ἐν πνεύματι τῷ ἱερῷ

4 Σταυρὸν καθοπλισάμενος τοῦ ἔχθρου τὰς ἐπάρσεις...

(Κανσοκ.)

Ἄλλο

Γυναικες ἀκουτίσθητε

5 Πορφύραν ἐξ αἱμάτων σου στολισαμένη ἔνδοξε...

(1130 φ. 183 Βατ.)

Μεγαλυνάρια

1 Τὸν μέγαν δπλίτην καὶ ἀθλητὴν...

2 Χαίροις τῶν μαρτύρων κλέος στερρὸν...

3 Τὸν πεποικιμένον ἐν ἀρεταῖς

4 Τοὺς ἀνευφημοῦντάς σε εὐλαβῶς...

5 Ὡς ἀστήρ ἀνέτειλας νοητὸς...

6 Δόξη ἀθλοφόρε μαρτυρικῆ...

7 Αἰτῆσαι εἰρήνην παρὰ Θεοῦ...

(Κανσοκ.)

Κωδ. Κανσοκαλυβίων.

Ἀκολουθία προεόρτιος
εἰς τὸν ἅγιον μεγαλομάρτυρα Δημήτριον

ποιηθεῖσα

ὑπὸ Συμεῶν ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης

Εἰς τὸν Ἑσπερινὸν

Στιχηρὰ προσόμοια

Ἦχος β' Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου σου.

Λάμπεις ἐν τῷ κόσμῳ τηλαυγῶς,
ἐνδοξε Δημήτριε μάρτυς,
ὥσπερ ἀστὴρ φαεινὸς
σκέπεις δὲ ἐκάστοτε

5 πάντα ἐκ βλάβης ἐχθρῶν
καὶ λυτροῦσαι κακώσεως
καὶ ζάλης παντοίας
ὅθεν προεόρτιον
σῆς πανηγύρεως

10 μνήμην ἐκτελοῦντες ἐκ πόθου
τὴν ἀντίληψίν σου αἰτοῦμεν
ὅπως σε ὑμνήσωμεν γεραίροντες.

*
* *

Μάρτυς ἀθλοφόρε τοῦ Χριστοῦ
θαύμασιν ἐν γῆ ἀπαστράπεις

15 οἶά περ ἥλιος,
ἅγιε Δημήτριε,
διὸ τῆς μνήμης σου
τὰ προοίμια σήμερον
τελοῦντες ἐν πίστει

20 πάντες οἱ φιλέορτοι
προεορτάζομεν
ὅθεν παρηρσίαν ὡς ἔχων
πρέσβευε πρὸς Κύριον σῶσαι
ἐκ φθορᾶς καὶ θλίψεως τοὺς δούλους σου.

*
* *

- 25 *Λόγγαις ἐκεντήθης τὴν πλευρὰν*
διὰ τὸν νυγέντα σωτήρα
ἐν τῷ σταυρῷ τὴν πλευρὰν
τούτου γὰρ τὰ στίγματα
πόθῳ ἐξήλωσας,
- 30 *ἀθλοφόρε Δημητρίε,*
δεικνύων τοῖς πᾶσι
τὸ ἀκαταγώνιστον
τῆς μαρτυρίας σου.
ὄθεν καὶ τρωθεῖς ὁ διώκτης
- 35 *βέβληται λαβὼν σου τὴν πεῖραν*
τῆς ὁμολογίας, ἀθλητὰ λαμπρότατε.

* *

Δόξα ἤχος δ'.

- Δεῦτε ἅπαντες πιστοὶ*
τὴν τοῦ ἀθλοφόρου Δημητρίου μνήμην
προεορτάσωμεν πόθῳ
- 40 *φύσει ὄσαν μετ' ἐγκωμίων,*
ὡς ἔφη ὁ Σολομών,
καὶ χαρμονὴν λαῶν ἀκατάληκτον
τὴν ὡς ὁ μαγνίτης τὸν σίδηρον
τοὺς φιλεόρτους ἡμᾶς ἐφελκύσασαν σήμερον
- 45 *οὐδὲ πάλαις, οὐδὲ δρόμοις*
κατεπειγομένους τιμῆσαι αὐτὴν
ἀλλὰ τῇ τοῦ μάρτυρος ἐνθέῳ μιμήσει
πρὸς τὰ τῷ Θεῷ φίλα τε καὶ εὐάρεστα
καὶ ἡμῖν σωτήρια,
- 50 *ἵνα τῇ προαιρέσει μάρτυρες γενόμενοι*
τῶν αὐτῶν ἐκείνῳ ἀξιωθῶμεν μισθῶν
παρὰ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ
καὶ σωτήρος τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

* *

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον

- ἤχος δ'. Ὡς γενναῖον ἐν μάρτυσιν*
Σωτηρίας λιμένα σε
- 55 *τὸν πανάκλυστον, ἄχραντε,*
καὶ πραεῖαν ὄντως γαλήνην ἔχομεν

οἱ ἐν πελάγει, Θεόνυμφε,
 σφοδρῶς χειμαζόμενοι
 τῶν τοῦ βίου δυσχερῶν
 60 καὶ δεινῶν περιστάσεων
 διὰ τοῦτό σοι
 καὶ προστρέχομεν πάντες ἐκβοῶντες
 εἰς αἰῶνας μὴ ἑλλίπης
 τῶν ἱκετῶν σου προΐστασθαι.

*
 * *

Σταυροθετοκίον ὅμοιον

65 Ἡ ἀμνάς ἢ κνήσασα
 τὸ ἀρνίον τὸ ἄκακον
 τὸ τὴν ἁμαρτίαν ἔλθὸν ἰάσασθαι
 παντὸς τοῦ κόσμου, πανάχραντε,
 οἰκείῳ ἐν αἵματι
 70 τὸ σφαγὲν ὑπὲρ ἡμῶν
 καὶ ζωῶσαν τὰ σύμπαντα
 σύ με ἔνδυσσον
 γυμνωθέντα τῆς θείας ἀφθαρσίας
 ἐξ ἔριον τῷ σῶ τόνῳ
 75 περιβολὴν θείας χάριτος.

Εἰς τὸν Στίχον

Στιχηρὰ

Ἦχος πλ. β'. Αἱ ἀγγελικαὶ

Χαίροις ὁ κλεινὸς
 ἐν τοῖς μάρτυσι καὶ μέγας
 ὄντως ἀθλητῆς
 καὶ τῆς πλάνης καταλύτης,
 80 Δημήτριε τρισμάκαρ,
 ὃς τὸ αἶμα ἐξέχεας
 διὰ τὸν Χριστὸν τὸν πάντων κτίστην
 φρούρησον ἡμᾶς τοὺς ὑμνητάς σου
 θεομῶς ψάλλοντας
 85 ὁ Δημητρίου βραβευτῆς
 Χριστὲ δόξα σοι.

*
 * *

Πᾶσά σε ψυχῇ
 ποθεῖ, μάρτυς, ἐκ καρδίας
 καὶ διακαῶς
 90 σοῦ ἔρᾳ καὶ τὴν γλυκεῖαν
 σοῦ κλῆσιν ἐν τῇ γλώσσει
 περιφέρει, Δημήτριε,
 καὶ σοῦ ἀπολαῦσαι τῆς τῶν μύρων
 γλίχεται χάριτος ἐκ πόθου
 95 οὕτως, ἔνδοξε,
 σὲ ἐμεγάλυνε Χριστὸς
 ἐν γῆ ὃν ἐδόξασας.

* *

Νέος ἀληθῶς,
 μάρτυς, ἄνθρωπος ἐδείχθης
 100 πᾶσαν τῶν παθῶν
 ἀπορρίψας τὴν κηλῖδα
 καὶ ξύλου γεγευμένος
 τῆς ζωῆς, ὦ Δημήτριε,
 ὅθεν καὶ ἰδρωῶτας ἁμαρτίας
 105 σύμβολα νεκρώσεως οὐ ρέεις,
 παμμακάριστε,
 ἀλλ' ἀφθαρσίας ἀληθοῦς
 δείγματα τὰ μύρα σου.

Εἰς τὸν ὄρθρον**Κάθισμα**

ἦχος α'. Τὸν τάφον σου σωτήρ
 Ὡς φίλον σε Χριστοῦ
 110 ὡς θεράποντα θεῖον
 ὡς μάρτυρα στερεὸν
 ὡς λαμπρὸν τροπαιοῦχον
 γεραίρομεν τελοῦντες νῦν
 ἑορτὴν προεόρτιον
 115 πρὸ τῆς μνήμης σου
 ὡς φιλεόρτων τὰ πλήθη
 ὅπως ἔχωμεν
 σὲ πρὸς Θεὸν θερμὸν πρέσβυν,
 Δημήτριε ἔνδοξε.

* *

Δόξα ὁμοιον

- 120 Σινδόνι μὲν Χριστὸς
νεκρωθεὶς ἐνεκλίθη,
 Δημήτριε σοφέ,
καὶ ἀρώμασι θείοις
 ἐτάφη ὁ ὑπέροχος
125 σὸν δὲ ἄταφος ἔμεινας
 εἰς τὸ φρέαρ δὲ
ἀπορριφεὶς δι' ἐκείνον
 ὡς ἀρώματα
μύρα λαμβάνεις ἐκ τούτου
130 ὡς μύρον τὸ ὄνομα.

*
* *

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον

- Προσιάτις ἐνεργῆς
ἀνεδείχθης τῷ ὄντι
 ἡμῶν τῶν ταπεινῶν,
 παναμώμητε κόρη,
135 ὡς μήτηρ χρηματίσασα
τοῦ Θεοῦ ἕπερ ἔννοιαν
 ὡ παράδοξον
καὶ ἀνερμήνευτον θαῦμα
 βροτοῖς ἅπασι
140 καὶ τοῖς ἀγγέλοις ὁμοίως,
 σιγῇ δὲ τιμώμενον.

Μετὰ τὴν β' Στιχολογίαν

Κάθισμα

- ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε
 Τῆς μνήμης σου σήμερον
 προεορτίοις ᾠδαῖς
 τελοῦντες προσοίμια
145 βοήθειαν παρὰ σοῦ
 αἰτοῦμεν, Δημήτριε,
 δίδου οὖν ταῖς εὐχαῖς σου
 πρὸς Θεόν, ἀθλοφόρε,

ὅπως μετ' εὐφροσύνης
 150 ἐκτελέσωμεν πάντες
 καὶ τὴν σὴν πανήγυριν τῇ ἐπαύριον.

*
 * *

Θεοτοκίον ὁμοιον

Ἡ μόνη κηύσασα
 τὸν ποιητὴν τοῦ παντός
 ἡ μόνη κοσμήσασα
 155 τὴν φύσιν τῶν γηγενῶν
 τῷ τόκῳ σου, ἄχραντε,
 ρῦσαι ἡμᾶς ἐκ πάσης
 τῶν δαιμόνων παγίδος,
 στήσον δὲ ἐπὶ πέτρῳ
 160 τῶν Χριστοῦ θελημάτων
 αὐτὸν ἐκδυσωποῦσα ἐκτενῶς
 ὄν ἐσωμάτωσας.

Κοντάκιον

Τὸν ἀφθαρτον καὶ ζῶντα

Ὁ οἶκος

Ὁ κατέχων τὰ σύμπαντα
 165 τῇ δρακί ἑσταυρώθη
 ὄν ὑμνεῖται ἡ κτίσις·
 τοῦτον σὺν ζηλῶν Δημήτριος
 ἐν σταυρῷ λελογχενόμενον
 ἐν ἔρωτι τὰς ἀγκάλας ἐξέτεινε
 170 καὶ πλευρᾷ τὰς λογχεύσεις ὑπεδέξατο
 ριφεῖς δὲ νεκρὸς
 τῷ φρέατι συγκέκλεισται
 καὶ ὡς θάλασσα ἔβλυσε
 ρεῖθρα μύρων ἀκένωτα·
 175 θαυμάτων δὲ πηγὰι ἐξεδόθησαν
 καὶ σώματα καὶ πνεύματα ἰάθη πολλῶν
 καὶ πλάνη δὲ πᾶσα ἐπαύθη
 καὶ ὁ Ἀναῖος πέπτωκε
 καὶ σὺν ἐκείνῳ Χριστὸν οἱ διώκοντες
 180 πιστοὶ δὲ μύροις κραυγάζομεν

ταῦτα σώματός εἰσι
 τοῦ πανάγνου Δημητρίου
 ἐν ᾧ Χριστός ἐδοξάσθη
 ὁ ζῶν ἀναστάς τριήμερος.

Ὁ Κανὼν

ἦχος πλ. β'. Κύματι θαλάσσης

- 185 Κύματι θαλάσσης
 ὁ πάλοι βυθίσας
 Θεὸς τὸν τύραννον
 σοὶ ἰσχὺν δέδωκε
 κατὰ τυράννου ἀθλοῦντι,
 190 ἀλλ' ἡμεῖς ὡς μέγαν μάρτυρα
 τῷ Κυρίῳ ἄδοντες
 ὑμνοῦμέν σε Δημήτριε.

* *

- Κάλλιστε μαρτύρων
 ἐόρτιον μέλος
 195 καὶ πανηγύριον
 ἄσμα νῦν πρόσδεξαι
 ὁ τῆ σφαγῆ σου τὴν λόγχην
 τοῦ Χριστοῦ σου μιμησάμενος
 καὶ θανάτῳ νέκρωσιν
 200 ζωοποιόν, Δημήτριε.

* *

- Ἄνω θεία δόξη
 καὶ κάτω τοῖς μύροις
 οἱ ἐπουράνιοι
 καὶ οἱ ἐπίγειοι
 205 κεκοσμημένον ὀρῶντες
 εὐφημοῦσί σε, Δημήτριε,
 τῆ ψυχῆ γὰρ πάμφωτος
 σαρκὶ δὲ τελεῖς ἄφθαρτος.

* *

- "Ινα σου τὴν πίστιν
 210 τῷ κόσμῳ γνωρίσῃ
 καὶ τὴν ἀγάπῃσιν
 πληροῖ σε μύρων Χριστὸς
 ἀπὸ τῆς σῆς πλευρᾶς, μάρτυς,
 βλέξεν ταῦτα παρασχόμενος
 215 καὶ τῷ τάφῳ κείμενος
 ρέεις ζωὴν, Δημήτριε.

ᾠδὴ γ'. Σε τὸν ἐπὶ ὑδάτων

- Σε τὸν πεφιλημένον
 ὡς πάναγνον Χριστοῦ ἐσφαγμένον
 ἢ σύμπασα ὄρωσα
 220 ἐκ τάφου μύρα ἐκβλύζοντα
 Χριστῷ κράζει, Δημήτριε,
 οὐκ ἔστιν ἅγιος
 πλήν σου Κύριε φιλόανθρωπε.

* *

- Σύμβολα τῆς ἀγνείας
 225 ἀνέδωκεν ἐκ σοῦ ἐδώδη μύρα
 Χριστὸς τὴν κεκρομμένην
 θείαν ἐν σοὶ χάριν φαίνοντα
 τοῖς κράζουσι, Δημήτριε,
 οὐκ ἔστιν ἅγιος
 230 πλήν σου Κύριε φιλόανθρωπε.

* *

- Ἦνοιξας τὰς παλάμας
 καὶ δέδεξαι τὰς σφαγὰς τῆ πλευρᾶ σου
 καὶ νεκρωθεὶς δέ, μάρτυς,
 δίχα ταφῆς καὶ μνήματος
 235 ἐρρήφης κράζων, ἔνδοξε,
 οὐκ ἔστιν ἅγιος
 πλήν σου Κύριε φιλόανθρωπε.

* *

- Μνήμα σὸν ἀπεδείχθη
καὶ τάφος σου τὸ φρέαρ ᾧ ἐρρίφης.
240 καὶ γὰρ ἡ θεία χάρις
ταῖς ἐνεργείαις σε ἔδειξε
τῶν μύρων θαυμαζόμενον
καὶ νῦν τοῖς θαύμασι
καταλάμπει σε, Δημήτριε.

Κάθισμα

ἦχος γ'. Τὴν ὠραιότητα

- 245 Τὴν καθαρότητα
τῆς πολιτείας σου
καὶ τὴν λαμπρότητα
τοῦ μαρτυρίου σου
κατανοοῦντες οἱ πιστοὶ
250 βοῶμέν σοι, ἀθλοφόρε,
μέσον ἡμῶν πάρεσο
τῶν τῆς μνήμης σου σήμερον
ᾠμον προεόρτιον
ἐκτελούντων ἐκ πίστεως
255 φρουρῶν ἡμᾶς ταῖς πρὸς Θεὸν λιταῖς σου,
Δημήτριε μέγιστε μάρτυς.

ᾠδὴ δ'. Τὴν ἐν σταυρῷ σου

- Τὴν ἐν σταυρῷ φοικιτὴν ἐκκέντησιν
σοῦ Δεσπότην ζηλῶν
διακαῶς ἐβόας·
260 τῷ μῶλωπι ἰάθημεν
τῷ σῶ λυτρωτὰ
καὶ πόθῳ σου τὸ πάθος
καὶ τοῦτο δέχομαι.

* *
* *

- Ἐβδόμην, ἐνδοξε, παρήλασας
265 τῆς ὀγδόης ζωὴν
βιώσας θείοις ἔργοις.
παρείδες γὰρ τὰ πρόσκαιρα

καὶ ὄλος καινὸς
ἀπεδείχθης ἀγγελία
270 καὶ θείοις αἵμασι.

*
* *

Ρωμαλεώτατον τὸν Νέστορα
νικητὴν τε δεινοῦ
Λυαίου ἀπειργάσω
ὄν ρήξας διεσπάραξε
275 ταῖς σαῖς προσευχαῖς
καὶ σφαγεῖς Χριστοῦ μάρτυς
ᾧφθη αἰοίδιμος.

*
* *

Ὅρμήσας δόλῳ θανατῶσαί σε
ὁ σκορπίος νεκρὸς
280 ὠράθη παραντίκα
ἰδὼν θεοφορούμενον
σὲ καὶ φωταυγῆ
καὶ σταυρῶ τοῦ Χριστοῦ
πίπτει καὶ ὁ νοούμενος.

Ἐδὴ εἴ. Θεοφανείας σου Χριστέ
285 Θεοφανείας τοῦ Χριστοῦ
ὡς ἀληθῶς ἐξεικόνισμα ᾧφθης
καὶ ἐδείχθης φῶς λαοῖς, Δημήτριε,
τοῖς νυκτὶ τῆς πλάνης καθεύδουσιν,
οὓς ἀνέστησας πρὶν νεκρὸς
290 ζωώσας λόγοις σου
καὶ νῦν ἐν μνημείῳ
σοῖς μύροις τοὺς ἐν γῆ εὐφραίνεις ἅπαντας.

*
* *

Νέος ἐδείχθης ἀληθῶς
τὸν ποιητὴν σου βροτὸν γεγονότα
295 τῆς πλευρᾶς τῆ λόγχη μμησάμενος
καὶ τὸ τοῦτου φαίνεις μυστήριον
ὁ Δεσπότης γὰρ λογχευθεῖς

αἷμα σὸν ὕδατι
ζωὴν ἡμῖν βλῦζει
300 καὶ σὺ τὰ μύρα πιστῶν εἰς ἰατήριον.

* *

Διὰ θανάτου πρὸς ζωὴν
διὰ σφαγῆς πρὸς χαρὰν μεταβαίνεις·
ἀθανάτου γὰρ ζωῆς δωρήματα
ὁ μόνος ἀθάνατος νέμει σοι
305 καὶ τὸ σῶμά σου μὲν φθορᾶς
ὠφθη ἀμέτοχον
ψυχὴ δέ σου δόξης
πληροῦται ἐν οὐρανῷ, θεῆτε Δημήτριε.

* *

Ἐκ λογχευθείσης ζῶν πλευρᾶς
310 καὶ λογχευθεὶς τὴν πλευρὰν Χριστοῦ πόθῳ
ἐξ αὐτῆς τῶν μύρων τὴν ἀνάβλυσιν
ἐκομίσω, μάρτυς Δημήτριε,
καὶ ὑπνώσας οἶα νεκρὸς
ὑπὲρ τὴν φύσιν ζῆς
315 νέμων ζωὴν πᾶσιν ἐκ τάφου,
ρῶσιν ψυχῆς τε καὶ τοῦ σώματος.

ᾠδὴ Γ'. Συνεσχέθη

Συνελήφθης
σαρκὶ οὐκ ἐδέθης
ὄλος τῆς πλάνης ταῖς σειραῖς,
320 τὸν γὰρ ποθῶν Δεσπότην
σαρκωθέντα λογχευθέντα ζῶντα
ὡς δεσμόν, μάρτυς, τὸ σῶμα κατέλιπες
καὶ ἐβόας τοῖς σὲ θανατοῦσι
πάντες μισοῦντές με ἄρχοντες δωρεὰν
325 νῦν διὰ Χριστὸν νεκροῦτε, σφάτιτετε.

* *

Ἀνηρέθης
ἀλλ' οὐκ ἐχωρίσθης
ὄλος τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ·
διὸ καὶ νεκρωθεῖσα

330 σοῦ ἢ σὰρξ ὡς λογχευθεῖσα, μάρτυς,
 ὁμοῦ καὶ αὐτῇ τῇ ψυχῇ τῇ θεῖα σου
 κεχαρίτωται καὶ ἔδοξάσθη·
 ἐν ἑκατέροις γὰρ ὁ Χριστὸς ἐνεργεῖ
 μύρα τῇ σαρκὶ καὶ φῶς τῷ πνεύματι.

* *

335 Βροιοκτόνον
 κατήργησας ὄφιν,
 μάρτυς, τῇ λόγχῃ τῆς πλευρᾶς·
 εἰ γὰρ καὶ ἔσπευσέ σε
 θανατῶσαι, τοῦ Χριστοῦ ὀπλίτα,
 ἀλλ' ἐκ τούτου μᾶλλον οὐτίος τέθραυσται
 340 οἱ πιστοὶ δέ σου διὰ τοῦ πάθους
 ἀναζωούμεθα ἀθανάτου ζωῆς
 ἔναρξιν τοῖς μύροις σου λαμβάνοντες.

* *

Βασιλέα
 τὸν τῆς ἁμαρτίας
 345 ἅμα τυράνῳ ἀναιρεῖς·
 σὺ γὰρ θανὼν ταῖς λόγχαις
 πάλιν ζῆς θεαρχικῇ δυνάμει
 καὶ ἀφθαρσίας σύμβολα ἐπλούτησας,
 δι' ὧν τέρπεις τε καὶ ζωοῖς πάντας
 350 πιστούς, Δημήτριε, ἐν ᾧ Χριστὸς ἔδοξάσθη
 ὁ ζῶν ἀναστὰς τριήμερος

'Ωδὴ ζ'. Ἐφραστον θαῦμα

Ἐφραστον τέρας!
 σὺ τὸν Λυαῖον κατέστρεψας
 σαῖς πρεσβείαις Νέστορα φρουρῶν
 355 καὶ διὰ Χριστὸν
 σφάτιν ζῶν, Δημήτριε,
 καὶ ἀναβλύξεις ἡμῖν τὰ θεῖα μύρα
 τοῖς βοῶσι | Χριστὲ ἐδλογητὸς εἶ.

* *

* *

Τέτρωται ὄφρις
 360 κατὰ καρδίας, Δημήτριε,
 ὡς ἐτρόθης λόγχῃ τὴν πλευράν,
 καὶ πίπτει δεινὸν
 δαιμονίων σύστημα,
 οἱ εὐσεβεῖς δὲ ἐδφραίνονται σοῖς μύροις
 365 ἐκβοῶντες | Χριστὲ εὐλογητὸς εἶ.

*
 * *

Ὅλβιος τάφος
 ὄντως ὁ σός, ὦ Δημήτριε,
 ὁ νεκρὸν σου ἀφθαρτον πλουτῶν
 ζωῆς τοὺς κρουνοὺς
 370 βλύζει μύρα ἅπανσια
 εἰς σωτηρίαν ἡμῶν τῶν μελωδούντων
 ὁ Θεὸς | μεθ' ἡμῶν τοῦ Δημητρίου

*
 * *

Νόμους ἀνθρώπων
 ἀκολουθῶν, μάρτυς ἔνδοξε,
 375 ἐν τῷ τάφῳ κρύπτη ὡς θνητός·
 τούτου δὲ πηγὴν
 μύρων φαίνεις ἀφθονον·
 εἰς σωτηρίαν ἡμῶν τῶν μελωδούντων
 ὁ Θεὸς | μεθ' ἡμῶν τοῦ Δημητρίου.

*
 * *

380 Μία δόξα
 πατρὸς υἱοῦ τε καὶ πνεύματος,
 ἦν κηρύττεις καὶ ταύτης, σοφέ,
 πλουσίως τυχῶν,
 μέγιστε Δημήτριε,
 385 καταφωτίζων τοὺς πίσει μελωδοῦντας
 ἢ Τριάς | ὁ Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Ῥδὴ ἦ'. Ἐκστηθι φρίττων

Ἐφριξε σμῆνος δυσμενὲς
 καὶ κατησχύνθη δὲ
 τῶν δαιμόνων ἢ πληθὺς
 390 ἰδοῦσα τὴν ψυχὴν σου βαίνουσα

εἰς οὐρανὸς ἐν φωτί,
 ἐκ τάφου δέ σου μικροῦ τὸ σῶμα
 τὰ μύρα ἀναβλύζει
 οἱ πιστοὶ δὲ βοῶμεν,
 395 Χριστὸν ὑπερυψοῦντες
 εἰς πάντα τοὺς αἰῶνας.

*
 * *

Λέλυσαι σώματος θνητοῦ
 τὴν ἐπουράνιον
 δὲ ἐναπείληφας ζωήν.
 400 Ἄδὰμ τὸν νέον γὰρ μιμούμενος
 λόγῃ ἐτρώθης πλευρᾶν
 καὶ μένεις, Δημήτριε, ἀπαύστως
 φρουρῶν τοὺς μελωδοῦντας
 ἱερεῖς εὐλογεῖτε
 405 λαὸς ὑπερυψοῦτε
 εἰς πάντα τοὺς αἰῶνας.

*
 * *

Πέλεις τῷ σώματι νεκρὸς
 ὁ Λοῦπος δὲ ὁ σὸς
 ἀριστεύει ὦν πιστὸς·
 410 λαβὼν γὰρ τὸν χειρὸς δακτύλιον
 καὶ τὸν χιτῶνα τὸν σὸν
 θαυμάτων πληθὺν ἐκ τούτων πράττει
 καὶ τὸν Χριστὸν κηρύττει
 καὶ ἀθλεῖ ὑπὲρ τούτου
 415 αὐτὸν καὶ σέ, ὦ μάρτυς
 Δημήτριε, τιμῶμεν.

*
 * *

Ἦ τῶν χαρίων τῶν ἐν σοί!
 ὦ τῆς ἀγνείας σου!
 ὦ σφαγῆς ὑπὲρ Χριστοῦ!
 420 ἰδοὺ γὰρ ὑπὸ γῆν μὲν τέθεισαι
 καὶ συγκαλύπτῃ χοῖ
 τὸ σῶμα θνητὸν ὡς κεκτημένος,
 ἀλλ' εἰς τὸν κόσμον φθάνεις

ὡσπερ ἄγγελος, μάρτυς,
 425 καὶ πάντας ἐπισκέπτη
 Χριστὸν τοὺς ἀνυμνοῦντας.

Ῥδὴ θ'. Μὴ ἐποδύρου μου

Μὴ ἀνιῶ, ὦ πατρίς μου,
 ὑπαχθεῖσα τυράννοις
 ὧν δι' ἐμοῦ ἀπαλλαγὴν
 430 εὐρεῖν ἐπιζητεῖς.
 ἐκλυτρώσομαι γὰρ καὶ νῦν ἐκ θλίψεων
 καὶ πληρώσω παντοίων
 ἐνθέων ἀγαθῶν
 καὶ φυλάξω καὶ σώσω
 435 λέγει Δημήτριος·

* *
 * *

Ἐπὶ ταῖς σαῖς μεισιείαις
 τῶν δεινῶν λυτρωθεῖσα
 ὑπὸ τὰς σὰς διεφυλάχθην
 πτέρυγας αἰεὶ
 440 νῦν δὲ παρὰ δόξαν ἀναμέσον τῶν δεινῶν
 στροβουμένη ἀθλίως
 προστρέχω ἐπὶ σέ
 καὶ κραυγάζω σοι
 βοήθει μοι, Δημήτριε.

* *
 * *

445 Ἰῆ με καλύπτει καὶ τάφος
 ἀλλὰ πλήρης ὁ κόσμος
 ἐμῆς ὁσμῆς ἐκ τῶν μύρων
 χάριτι Χριστοῦ·
 μὴ φοβοῦ οὖν, πατρίς μου, ἐμὲ κατέχουσα·
 450 τοὺς ἐχθρούς σου γὰρ πάντας
 πατάξω ἐν Χριστῷ
 καὶ φυλάξω καὶ σώσω
 σὲ τὴν τιμῶσάν με.

* *
 * *

Ἀγαλλιάσθω γῆ πᾶσα,
 455 Θεσσαλονίκη χαιρε
 ἡ εὐσεβής· τοῦ γὰρ Χριστοῦ
 δπλίτης ὁ λαμπρὸς
 μετὰ σοῦ ἐνοικεῖ φυλάττων καὶ σώζων σε
 καὶ ἐχθροῦς σου συντριβῶν
 460 πληροῖ σε ἀγαθῶν
 ᾧ καὶ κράζει τιμῶσα
 χαίροις Δημήτριε.

Ἐξαποστειλᾶριον

Τοῖς μαθηταῖς συνέλθωμεν

Τὸ τοῦ Χριστοῦ σωτήριον
 ἐκμιμούμενος πάθος
 465 πανεύφημε Δημήτριε,
 λόγχαϊς ἐσφαγιάσθης
 καὶ μάρτυς ἐννομος ὄφθης
 βασιλείαν ἐντεῦθεν
 τῶν οὐρανῶν ἀπέιληφας
 470 καὶ στεφάνους τῆς δόξης
 ὑπὲρ ἡμῶν
 ἐκτενωῶς ἐκέτευε τῶν ἐκ πόθου
 τὰ θεῖα προεόρτια
 τῆς σῆς μνήμης τελούντων.

Θεοτοκίον ὁμοιον

475 Θεοφανῆς παράδεισος
 ὄφθης ἔχουσα μέσον
 ξύλον ζωῆς τὸν Κύριον,
 ἄχραντε Θεοτόκε,
 ἐξ οὗ φαρόντες οὐκ ἔτι
 480 ἀποθνήσκομεν ὄλωσ
 ἀλλὰ ζωὴν ἀμείνονα
 διὰ σοῦ ζῶμεν πάντες
 τὸ τοῦ σταυροῦ
 ὄπλον περιφέροντες καὶ νικῶντες
 485 τὸν ἀποστάτην τύραννον
 σὲ ὑμνοῦμεν, Παρθένε.

Εἰς τοὺς Αἴνους**Στιχηρὰ**

Ἦχος α'. Τῶν οὐρανίων ταγμάτων

Μαρτυρικὴ πανδαισία
προεορτάζεται.

- 490 δεῦτε οὖν ἄσμασι θείοις
έτοιμασθέντες πάντες
τὴν μνήμην Δημητρίου τοῦ ἀθλητοῦ
χαρμοσύνως τελέσωμεν,
ὅπως μεσίτην θεομότητον πρὸς Χριστόν
τοῦτον ἔχοντες σωζώμεθα.

*
* *

- 495 Ἀναπολοῦντες τὴν δόξαν
ἧς περ ἠξίωσαι
παρὰ Χριστοῦ ἀξίως
εὐφημοῦμέν σε πίστει,
Δημήτριε τρισμάκαρ καὶ εὐλαβῶς
500 τὴν σεπτὴν σου πανήγυριν
προεορτάζομεν σήμερον ἐν ᾧδαϊς
οἱ ποθοῦντές σε φιλέορτοι.

Δόξα. ἦχος πλ. δ'

- Τοῦ μεγάλου καὶ μυροβλύτου μάρτυρος
Δημητρίου τοῦ παμμεγίστου
505 προεόρτιον μνήμην σήμερον ἐπιτελοῦντες
καὶ τῶν Νοταρίων ἀθλοφόρων
Μαρκιανοῦ καὶ Μαρτυρίου
τὴν πανήγυριν εορτάζοντες
μεσίτας αὐτοὺς πρὸς τὸν Θεὸν προβαλλόμεθα
510 βοῶντες αὐτοῖς :
ἀθληταὶ γενναϊότατοι
προσδεχόμενοι τὰς παρ' ἡμῶν ὑμνοδίας
παράσχητε ἡμῖν τῶν ὀφλημάτων τὴν λύσιν
ταῖς πρὸς Θεὸν ἰκεσίαις ὑμῶν
515 καὶ τὴν εἰρήνην καὶ τὸ μέγα ἔλεος.

Κῶδ. Κανσοκαλυβίων.

Γ86 φ. 38 β Λαύρας.

1130 φ. 164 Βατοπεδίου.

Ἰδιόμελον

Ἦχος πλ. α'. Πρὸς τὸ : Σαλιίσωμεν ἐν σάλπιγγι.

Ποίημα Εὐσταθίου Θεσσαλονίκης

- Συνδράμωμεν ἐν πίστει τε καὶ πόθῳ
 βοήσωμεν ἐόρτια
 καὶ κροτήσωμεν χεῖρας ἅπαντες
 ἐν τῇ δι' ἔτους πανηγύρει
 5 τοῦ ἀθλοφόρου Χριστοῦ
 στραταὶ οὐράναι εὐφραινέσθωσαν
 καὶ τὸν λογγενθέντα διὰ τὸν λόγγη νυγέντα Κύριον
 καὶ τὸ θράσος τοῦ Λναίου καθηρηκότα
 θαρσαλέως θαναμαζέτωσαν.
- 10 ἡ γῆ τε καὶ ἡ θάλασσα
 τὰ τοῦ λαμπροῦ φωστῆρος παράδοξα σημεῖα
 κατὰ χρέος ἐδημείσθωσαν·
 ἡ νεότης τὸν χαλινὸν
 οἱ ἐν τῷ γῆρει τὴν βακτηρίαν
 15 οἱ ἐν συμφοραῖς τὸν προσιάτην
 οἱ ἄποροι τὸν πλουτιστήν
 οἱ ἐν εὐπορίᾳ τὸν οἰκονόμον
 τὴν συμμαχίαν οἱ στρατιῶται
 οἱ ἐν πελάγει τὸν συμπλωτῆρα
 20 σὺν πᾶσι τὸν ἑαυτῆς σιερρὸν ὑπέρομαχον
 πόλις Θεσσαλονίκη
 καθικετεύοντες οὕτως εἶπωμεν·
 περιδοξε Δημήτριε
 πρόφθασον ἔξελοῦ ἡμᾶς
 25 ἀπὸ πάσης ἀνάγκης
 καὶ σῶσον τοὺς δούλους σου ταῖς ἰκεσίαις σου.

Ἐν Παρισίοις, Ἰούλιος 1934.

† Ο ΠΡ. ΛΕΟΝΤΟΠΟΛΕΩΣ ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ